

Ц и л и н а :

За Црну Гору на годину 8 круна, на по године 4 круне.
За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 12 круна по године 6 круна.

За све остале земље годинине 20 франака у злату, на по године 10 франака у злату.

Претплата се прима сажо у годишњим и полугод. роковима.

Поједини број 20 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Власник: Државна Штампарија

Издаје суботом

Одговорни уредник: Филип Јерговић.

Прегледа се сваке поштинске упутицом, само и по средно административци „Гласа Црногорца“ на Цетиње, а које је наручије, г. Вељу Рамадановићу, К. Ц. агенту у Котор.

Дошао се ишао Уредништва. Рукониси се не враћају.

За огласе ишао се: за сваку ријеч плаћу за број од пет цифара по 4 пара за први пут, а за сваки даљи пут по 2 пара.

СЛУЖБЕНИ ДИО

РАСПИС

свијема обласнијем управама, напетанским и општинским судовима.

На основу рјешења Народне Скупштине, сазване у први редовни сазив за 1907. год., од 21. јануара 1908. год. Књ. Министарство Просвјете и Црквених Послова најстрожије забрањује како изношење из Књажевине Црне Горе тако и распродавање странцима ма каквијех било старина прије него би се то понудило овом Министарству, и прије него би се на то добила од истога нарочита дозвола.

Биће свакоме јасно што је руководило Народно Представништво да по овом предмету донесе горње своје рјешење, те не сматрам да је потребно изближе објашњавати од какве је важности и користи по правилан народни развитак и његову культуру очување оних објеката који су тијесно везани с прошлосту народном, а без које није могуће тачно познавати савремени живот као резултат те прошлости, нити пак стварно дјеловати за народну будућност.

Препоручујем позванијем властима, да најозбиљније настојавају да се ово наређење тачно изврши.

Изволте ме што прије извјестити о мјерама које сте предузели за извршење ове наредбе.

П.Бр. 626.

4. марта 1908. год.

Цетиње.

Министар
Просвјете и црквених послова
Ј. Пламенац, с. р.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вијести

— Поводом смрти Њ. Свј. Књажевића Стевана Њ. Кр. В. Књаз Господар и Њихова Височанства Књаз Мирко и Књагиња Наталија примили су телеграфска саучешћа од Њихових Величанстава: Цара Николе и Царице Александре, Цара Франца Јосифа, Краља Виктора Емануела и Краљице Јелене, Краља Петра, Краљице Маргерите, Краљице Наталије, Њ. Кр. В. Књаза Фердинанда од Бугарске, Великих Књажева и Великих Књагињаца Руских, Књажева и Књагињаца Талијанских и Престолонашљедника од Србије Краљевића Ђорђа.

— Усљед смрти Њ. Свј. Књажевића Стевана наређена је дворска корота, која ће трајати три мјесеца.

Спровод Њ. Свј. Књажевића СТЕВАНА

У суботу 1. марта о. г. у 10^{1/2} сати прије подне, преминуо је у Кану у наручју својих тешко ранених Родитеља и у присуству дубоко ожалостане Родбине Књажевић Стеван, старији син Њихових Височанстава Књаза Мирка и Књагиње Наталије. Глас о смрти Књажевићевој раширио се муњевитом брзином. У вилу „Александра“, у којој су Њихова Височанства Књаз Мирко и Књагиња Наталија становали, стигао је одмах на саучешће велики број аристократије и познаника Њихових Височанстава и до мрака претвори се вила у врт живог цвијећа и многобројних вијенаца. Сви руски

Велики Књажеви и Велике Књагиње, који су боравили у Кану или Ници, као и Велика Књагиња Анастасија од Мекленбург-Шверина, Књаз Филип од Бурбон-Браганше, Књаз Лајхтенберг и многи чланови руске колоније у Кану похитали су, да лично или телеграфично изјаве саучешће Њиховим Височанствима и послали су на одар узвишеног Покојника дивне вијенце. У то дође у Кан и префект Приморских Алпа у Ници, да по налогу предсједника француске Републике г. Фалијера и француске владе изјави саучешће Њиховим Височанствима и да им се стави на расположење. У исто вријеме саопштено је Њиховим Височанствима, да је одређен одред пјешадије и ескадрон коњице, који ће при спроводу Књажевића Стевана из виле „Александра“ до железничке станице у Кану одавати војне почасте. Међутим Њихова Височанства захваљујући на овој ванредној пажњи и љубазности г. предсједника Републике и француске владе, изјавили су г. префекту Своју жељу, да спровод у Кану не буде званичан, јер би се тим церемонијалом одоцило полазак мртвог тијела узвишеног Покојника из Кана у Млетке.

У недељу у јутро мртво тијело Књажевића Стевана, у пратњи Њ. В. Књагиње Ксеније, Књаза и Књагиње Батенберг, г. пуковника А. Константиновића и госпође Константиновићке, г. префекта Приморских Алпа, ађутанта и књ. црногорског консула у Кану г. Грималди, кренуло је нарочитим влаком из Кана до Млетака. На железничкој станици у Млещима очекивали су мртво тијело Њихова Краљевска Височанства Књаз Нашљедник и Књагиња Нашљедниковица и Њихова Височанства Књаз Мирко и Књагиња Наталија, који су прије неколико сати брзим влаком стигли онамо из Кана. У Њиховој пратњи били су префект вароши, ађутанти и књ. црногорски консул у Млещима, а осим њих дошла је на станицу нарочита депутација из Рима, коју је био изаслао Њ. В. Краљ Виктор Емануел. На станици је била и многобројна публика. У вагону, у којем се налазио ковчег на катафалку, начињена је била мала капела, сва застрта бијелом свилом и окићена златом, цвијећем и вијенцима. Из вагона изнијели су ковчег четири дворска часника и пренијели га у краљевску гондолу, пуну свјежег цвијећа. Ову гондолу пратиле су још и друге краљевске и приватне гондоле до параброда „Bosnia“, који је имао пренијети смртне остатке Књажевића Стевана до Котора. Ковчег је изнесен на брод и постављен на одар у једном салону, који је био претворен у малу капелу.

Пошто је због непогоде полазак из Млетака за неко вријеме био онемогућен, Њихова Височанства зауставила су се тамо док се море стиша и починули су у Гранд-Хотелу. Ту су примили све власти млетачке, префекта вароши, заповједника тврђаве, адмирале и заповједнике ескадре, која је била стигла да дочека њемачког Цара

приликом његовог доласка у Млетке. Многи пак чланови талијанске аристократије и виши чиновници уписали су се у знак саучешћа у књиге Њихових Височанстава.

У четвртак у јутро кренуо је параброд „Bosnia“ са смртним остатцима Књажевића Стевана и са узвишеном Породицом за Далмацију. При поласку из Млетака одали су ратни талијански и њемачки бродови са јактом Цара њемачког, који су били ту усидрени, мртвом тијелу војне почасте, истакнувши царске и краљевске заставе на поклопа и пуцајући из топова све док се параброд „Bosnia“ изгубио у ширину мора.

Према поласку из Млетака рачунало се, да ће параброд стићи под Котор сјутрадан око подна, и Котор се са Боком спремао да и Књажевићу Стевану као раније Књажевићу Станиславу, приреди величанствен спровод, при којем би по наредби Његовог Величанства Цара и Краља Франца Јосифа, и овом узвишеном Покојнику имале бити указане почасте као члану Владалачког Дома. Све власти грађанске и војне, војска, свештенство, грађанство и вијеници представници из Боке, мјесна друштва и разне корпорације били су спремни да учествују у спроводу, а которска опћина са своје стране одредила је била, да на спроводу буде грађанска музика, да се вијенац положи на ковчег, да све свјетилке на обали буду у црно завијене и да се спровод испрати пуцањем из прангија. Али кад се је дознало, да параброд неће моћи за дана у Котор стићи, а како се је опет мртво тијело преминулог Књажевића нестрпљиво овдје очекивало, примљен је с највећом захвалношћу и овај акт великодушне пажње Његовог Величанства према нашем Узвишеном Господару и Његовом Дому, али је из горепомених обзира Њ. Кр. В. Господар преко овдашњег аустро-угарског министра г. барора Куна замолио, да изостану све почасте које су се овом приликом у Котору спремале.

На Цетињу се међутим окупиле сва Црна Гора, ма да је Књажевска Влада преко власти ставила до знања Највишу жељу Господару, да народ због рђавог времена на Цетиње не долази. Свако и најудаљеније племе црногорско било је заступљено великим бројем својих представника, који су сви похитали, да буду живи учасници у великој жалости која је снашла узвишени Владалачки Дом и да присуствују спроводу који је био заказан за суботу. Толико народа Цетиње никад видјело није, и благодарећи само томе, што су оближња племена стигла овамо тек у суботу изјутра, могло се је у вароши и у околним мјестима једва наћи ноћишта. Како је која депутација стигла, примљена је била у Двору од Њихових Краљевских Височанстава Књаза Господара и Књагиње Милене, који, дирнути тако многобројним и једнодушним изразом народног саучешћа, благоизвољели су свакој депутацији понаособ милостиво изјавити своје владарско признање и топлу захвалност.

У петак пошла је с Цетиња у Котор једна депутација, која је имала мртво тијело Књажевића Стевана срести и доведе га допатити. У депутацији су били: министар војни, генерал-ађутант г. бригадир М. Мартиновић, члан Великог Суда г. М. Дожић, члан општинског одбора г. П. Пајовић, г. ком. М. Поповић, г. кап. А. Сачић и нар. посланик г. Јабуд Петровић. Кад је депутација у Котор стигла, министар војни г. бриг. Мартиновић поново је изјавио предстваницима грађанских и војних власти жељу Њ. Кр. В. Господара, да у Котору изостане спровод и почасте које су се спремале смртним остатцима узвишеног Покојника, чему су се власти одазвале, жалећи што из непредвиђених узрока није дата Котору могућност да и овом тужном приликом даде видног израза свог дубоког учествовања у поновној жалости, која је снашла наш узвишени Владалачки Дом.

Због рђавог времена параброд „Bosnia“ с мртвим тијелом стигао је под Котор тек у суботу око 2 сата изјутра. На которској риви очекивали су његов долазак осим наше депутације и много народа још и которски поглавар г. свјетник пл. Будисављевић, заповједник брдске бригаде г. генерал витез Гразери и начелник которске Опћине г. народни посланик Радимири, који су одмах, чим је параброд уз риву пристао, пошли на њ и Њиховим Краљевским Височанствима Књазу Нашљеднику и Књагињи Нашљедниковици, као и Њиховим Височанствима Књазу Мирку и Књагињи Наталији изјавили своја саучешћа. Њ. Кр. В. Књаз Нашљедник и Њ. В. Књаз Мирко благоизвољели су присутној господи изразити најтоплију благодарност на указаном саучешћу и Своје топло признање за величанствени спровод, који је Котор узвишеном Покојнику спремао.

Пошто су на броду которски парох г. прота Бућин и дворски свештеник г. И. Јовићевић над мртвим тијелом одржали кратки помен, изнесен је ковчег и положен на бијелом свилом застрта и вијенцима окићена мртвачка кола, која су затијем око 3 сата изјутра у пратњи наше депутације и ађутаната кренула пут Његуша. До границе пратили су мртво тијело и г. прота Бућин и књ. агент г. Рамадановић. Њихова Краљевска Височанства Књаз Нашљедник и Књагиња Нашљедниковица, Њихова Височанства Књаз Мирко, Књагиња Наталија и Књагиња Ксенија и господин и госпођа Константиновић кренули су одмах иза тога на Цетиње и до 8 сати изјутра били су сви овдје.

Мртво тијело се међутим с пратњом полагао напријед кртелом, а на црногорско-аустријској граници дочекао га је један одред наших војника заједно са обласним управитељем г. бригадиром сердаром Ј. Вукотићем и г. ком. С. Вукотићем, који су се пратњи придружили и пут Његуша продужили. На Крсду дочекали су мртво тијело сви Његуши и испратили га до Његуша, гдје се стигло око 7^{1/2} сати изјутра. Послије кратке по-

чивке кренуло се одмах напријед пут Цетиња. Успут придружили су се пратњи сва племена из околних крајева и кад се је тако на Дубовик стигло, поче с „Табље“ по утврђеном церемонијалу топ у кратким размацима пуцати, а звона на свијем цетињском црквама тужно звонити. Куће се у вароши затворише, а сав народ и све Цетиње упути се изнад талијанске легације, одакле је спровод имао кренути. Кад су сви заузели мјеста, која су им по церемонијалу одређена била, стигао је до легације око 11 сати прије подне и ковчег узвишеног Покојника у пратњи многобројног народа, и пошто је одржан кратки помен, спровод се одмах почео кретати овим редом:

- 1) Одред војника;
- 2) Војна музика;
- 3) Крст са ђацима основних и средњих школа;
- 4) Вијенци;
- 5) Пјевачка Друштва: цетињско „Црквено-пјевачко“ и подгоричко „Бранко“;
- 6) Високопречасни Архимандрит Острошки г. Кирил Митровић (у заступању обољелог г. Митрополита) са свештенством;
- 7) Ковчег Узвишеног Покојника;
- 8) Књажевска Влада;
- 9) Државни Савјетници и Великосудије дјелствителни и у пензији, Офицерски кор, Главна Државна Контрола, Обласни Суд, Председништво Општине и остало чиновништво, и депутације из разних нахија и вароши.

Чим је спровод кренуо, војна музика засвира посмртни марш, сва звона тужно су звонила а топови су у подужим размацима цијелим путем пуцали. Недогледна поворка силног народа полагано се напријед кретала уз жалосно наизмјенично појање „Свјати Боже“ цетињског црквено-пјевачког друштва и подгоричког друштва „Бранко“. Пред ковчегом ношени су многобројни вијенци црногорских племена, вароши, друштва, корпорација и појединијех особа, између којих су се особито истицали они којима су смртне остатке Књажевића Стевана окитили чланови оvd. дипломатског кора, као и вијенац подгоричког пјевачког друштва „Бранко“, које је у узвишеном Покојнику изгубило свог високог заштитника. Крећући се тако Катунском и Дворском улицом спровод је око 11½ сати у најбољем реду стигао пред Дворску капелу, гдје је био упарађен један одред војске. Ту су спровод очекивали Њихова Краљевска Височанства Књаз Господар, Књагиња Владарка, Књаз Нашљедник, Књагиња Нашљедниковица, Њихова Височанства Књаз Мирко, Књагиња Наталија, Књаз Петар, Књагиња Ксенија и Књагиња Вјера, пуковник Константиновић с госпођом и чланови дипломатског кора с госпођама, у потпуној паради. Кад су и мртвачка кола пред Дворску капелу стигла, скинули су ковчег и унијели у капелу: председник Министарског Савјета г. Д-р. Л. Томановић, председник Државног Савјета г. Л. Мијушковић, заст. председника Великог Суда г. Лабуд Гојнић и шеф Генералног Штаба г. ком. М. Вукотић. За њима је у капелу ушао Њ. Кр. В. Господар, водећи под руком Њ. В. Књагињу Наталију, чије је тужно јецање при погледу ковчега Свог милог чеда гануло све присутне до суза. Кад су у капелу улегли и остали чланови Књажевске Породице као и господин и госпођа Константиновић и чланови дипломатског кора, почело је опијело, на којем је одговарало црквено-пјевачко друштво, а за вријеме опијела пуцао је топ сваких 5 минута. Дворска гарда и питомци војничке школе заузели су међутим у шпалери мјеста до двор-

ске гробнице, у којој ће и смртни остаци Књажевића Стевана вјечни санак боравити.

Пошто је опијело свршено, изнесен је мртвачки ковчег из капеле истим редом, којим је био и унесен, само су га сад носили још и Њ. Кр. В. Књаз Нашљедник и Њ. В. Књаз Петар. Уз тужно звоњење свију звона, непрестано пуцање топова и жалосно појање „Свјати Боже“ крену спровод пут гробља Владајуће Породице у манастиру. Иза мртвачког ковчега ступао је Њ. Кр. В. Господар с Њ. В. Књагињом Наталијом и са осталим члановима Књажевске Породице, дипломатски кор, министри и великодостојници, чиновништво и многобројно грађанство, а депутације заузеле су још раније мјеста око капеле и манастира.

У гробље су за ковчегом и свештенством улегли само чланови Књажевске Породице и зауставили се пред гробом отвореним поред гроба Књажевића Станислава. Запоја се и потоње „Вјечнаја памјат“ и наста и потоње праштање! Испуни се и потоња чежња Књажевића Стевана....

„Гдје ми је брат, — питаше он често у својој дугој и тешкој болести — поведите ме к њему; ја хоћу да га видим, хоћу да сам с њим“... И та жеља његова ето се оствари; иза непуних седамдесет дана растанка тијело му сад мирно почива поред милог му брата, а анђеоска му душа одлеће у братски загрљај, да тамо у рајским дворцима живе вјечно, нераздвојено и да се моле Богу за срећу миле им Црне Горе и утјеху ожалосћених Родитеља и Родбине, у чијим срцима оставише пустош и празнину...

Као одисај народног бола доносимо овдје и ове стихове једног нашег млађег пјесника:

Њ. В. Књазу Мирку (телеграм)

За мјезимцем Твојим чедним
И још сав наш народ плаче;
А смрт својим ножем ледним
Поново се срца таче....

Кобни гласи из даљина
Душе наше поразише;
И другога Твога сина
Међ живима нема више....

Сам је Усуд налог дао
Да још има два анђела,
Па је за њих одабрао
Наших гора чеда смјела.

Два народна миљеника
Пред престолом Бога служе;
И с легијом праведника
Сишу, беру рајске руже....

Под притиском бола, јада
Стегни срце, нек не јеца;
Нек ти душу снажи нада,
Анђели су твоја дјеца...

Миљун М. Павићевић.

Поводом ове опште народне жалости поникла је на Цетињу мисао, да се ова тужна прилика употреби за почетак оснивања једне врло корисне установе у нашој пријестоници. Мисао је нашла свуда најтоплијег одзива и привремени одбор који се одмах састао, издао је народу црногорском овај позив:

Браћо Црногорци!

У току не пуних девет недеља увенуше два њезна цвијета у нашем Владалачком Дому!

У Двору нема више веселог цвркута дјечијег, слатког, невиног смијеха. Тешку суморност, која је завладала у Свијетлом Дому, осјећа сваки Црногорац. Те сузе, то саучествовање, колико је год искрено и дубоко, не треба да вјетар по-

несе; не треба да прођу, а да за собом не оставе спомена. Треба ту жалост да претворимо у дјело, које ће бити трајним спомеником њиховог кратког живота — у дјело добротности, да срца црногорских мајка, пуна харности, вазда благосивљају успомену Књажевића Стевана и Станислава; у дјело које ће бити вјечно видним знаком народног саучествовања у претешкој жалости Нашег старог Господара.

Ми немамо дјечије болнице, која би на стотине црногорских домова од жалости и од ископа сачувала.

Свак је имао прилике видјети или чути, да стотине дјеце црногорске умру без љекарске помоћи, — по путевима, улицама, по крчмама и на голу кршу. Страховити је постотак умрле дјеце у Црној Гори. Много тих невиних живота могло би се сачувати, кад бисмо имали дјечије болнице. Има ли у свијету ништа жалосније но гледати невину дјечицу, како нам пружају руке у самртним боловима, — а не моћи помоћи! Ништа жалосније но гледати мајку, кад се гаси живот њеног дјетета! Што не би дали и учинили родитељи, што не би свак учинио да помогне!

У кога је и мало човјекољубља, мора му душа заплакати; у кога је и мало родољубља, срце га мора заболети при помисли, колико будућих бранилаца овог светог крша умире нашом небригом! У западној се Јевропи у дјечијим болницама отргне од смрти више од 60% болесне дјеце.

Осјећајући дубоку неопходну потребу дјечије болнице, потписати Одбор, одлучио је да приликом ове тешке општенородне жалости покрене црногорске родољубе: „Кад младим покојним Књажевима није било Богом суђено да животом својим послуже отаџбину, нека би из љубави и жалости, коју су у срцима Црногораца оставили, поникао овај трајни споменик.“

Посвједочимо, браћо, не само рјечима и сузама, већ дјелом трајним и корисним нашу жалост и нашу љубав, прегнимо, браћо, и приложимо сваки свој дарак, да саградимо на Цетињу вјечну задушницу пред невиним душама Стевана и Станислава.

Цетиње, 1. марта 1908. год.

У име привременог одбора за подизање

дјечије болнице

за успомену

Књажевића СТЕВАНА и СТАНИСЛАВА:

Митрополит Митрофан,
Прабискуп Милиновић,
Муфтија Мустафа Хилми,
Војвода И. Пламенац,
Д-р Станко Матановић,
Урош Марић, апотекар.

Добровољни прилози за Цетиње и околину шаљу се Д-р С. Матановићу, управнику болнице Данило I, или г. Урошу Марићу, апотекару на Цетињу, а из унутрашности председницима варошких општина и капетанима, док се образују за то нарочити одбори.

ЗАПИСНИК XXIX РЕДОВНЕ СЈЕДНИЦЕ

ЦРНОГОРСKE НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

држане 5. јануара 1908. год.

Председавао председник

Лабуд Гојнић

Секретар

Милутин Татар

Почетак у 3 сата послје подне. Присутни сви чланови Књ. Владе. Председник отвара XXIX редовну сједницу и вели, да је на дневном реду претрес буџета у појединостима, Глава XVI—Привредно Одјељење.

М. Дожић вели, да је питање о привреди код нас животна питање, јер од њега зависи економски и финансијски опстанак и напредак земље.

Осврће се на нашу привреду и вели, да нијесмо апсолутно ништа радили ни урадили на томе пољу, па да је света душност и Владе и Народног Представништва, а већ је и крајње вријеме да се што чини на пољопривреди, која је најглавнији извор благостања народног и

државног. Вели, да је Влада учинила што је мислила да се може учинити у овом послу, а њен је рад и финансијски одбор предузео и потпомогао усвојивши не само предложене суме но и повећавши кредит.

М. Татар попраћа говор Ж. Драговића. Дотиче се бивше земљодјелске школе у Подгорици и вели, да му је она добро позната и да је у своје вријеме поднио надлежним и приједлог како би требало исту реформисати и пољску привреду као наставни предмет завести и у ондашњој богословско-учитељској школи, како би наши будући свештеници и учитељи добијали појам о пољопривреди и да би послје кад поју у народ могли сваком згодном приликом поучавати наше привреднике у појединим гранама народне привреде; али то је остало мртво слово на хартији. Кад су вели, ђаци земљодјелске школе у Подгорици свршили прописани курс, није их нико нудио да се приме на ма какво државно имање, да покажу радом што су научили, а код својих кућа нијесу могли то показати јер нијесу имали средстава те се скоро сваки од њих одао којем другом послу—тражили су, разумије се, себи ухљебија било при судовима и административним надлештвима било гдје друго, разумије се, отишли су тамо гдје су и масније плате и бољи изгледи за будућност, но у привредној струци, у којој им није понуђено ни мрва. Зато се, вели говорник, није дошло до никаквих резултата са помнутом школом.

Осврће се на Драговићеве наводе односно употребе раније одобраних кредита, на привреду па вели, да је био у своје вријеме само референт за ту грану при Министарству Унутр. Дјела и то само по имену, јер се на привреду у ствари није обраћала никаква пажња. Вели, да је на тај циљ трошено годишње по 500 круна, те се није могло ништа с тим постићи. Ово је, вели, било овако док је прије он био у Одјељењу, а што је било послје њега, то не може позитивно тврдити.

Даље се Татар дотиче наших државних расадника и вели, да се од њих, какви су сада, не може одједанпут створити богатство, како неки мисле, јер у природи нема скокова; шта више, они имају у првом реду, пошто се уреде, да послуже као добар примјер народу у производњи разног биља, које ће својим временом дати велике користи, јер ће се практично знање унијети у народ, те ће се тиме постићи опште народно добро, а то им је и задаћа, а што се тиче трошкова, који ће се учинити око њих, исте ће током 3—4 године троструко надокнадити те тиме двојаку корист допринијети.

Ђ. Милановић предлаже, да се сав новац, који нам у буџету иза расхода преостане, а вјерује да ће га бити знатна сума, употреби само и једино на израду лугова у земљи, јер од ових, вели зависи све.

Ж. Драговић не налази скоро никакву стварну разлику између његова говора и говора М. Татара. Остаје при томе да, ако се одобрени кредит за привреду буде употребио на више страна, неће се од њега виђети никакве користи, дочим ако буде употребљен на једном мјесту, вјерује да је та корист сигурна, и да би се тако постигао жељени циљ.

Поп И. Јовићевић вели, да је већ задње вријеме да и ми пожемо рационалним путем о пољопривреди. Налази, да би најјелисходније и најкорисније било, да се кредит који ће Скупштина вотирати на привреду, употријеби ондје гдје је валијућа потреба.

Извјестилац С. Вулетић напомиње, да је министар војни Мартиновић изјавио у име владе, да ова нема ништа против тога, да се повећа кредит за народну привреду, само ако има наде, да ће се он употребити како треба. Ту смо, вели говорник, на чисто јер је до Скупштине само да вотира тај кредит, а на влади је да га корисно и како треба употребити, те за то министар нема за што распитивати код Скупштине, но нека се о том разабере код својих колега, дакле, у влади, која ће до године давати Скупштини рачуна о употреби овог кредита. Напомиње, да наш сељак не зна теорију рационалног обрађивања земље и да му је тешко, управо немогуће доказати корист од тога ако нема очигледног примјера за то, за шта наводи више случајева, па вели, да једино примјерима, а то је пољопривредним станицама, угледним добрима, изложбама за утакмицу могао би се упустити наш сељак на бољи и практичнији привредни рад. Говорник мисли да нико у Скупштини није, нити управо би смио бити, против овог финансијским одбором повећаног кредита за народну привреду, а што се тиче његове употребе тј. тога: како ће се и гдје употребити, овај кредит, он поново наглашава, да је за то влада позвана и да ће она бити одговорна Скупштини ако цио кредит не буде јелисходно употребљен.

М. Мијушковић се у свему слаже са Вулетићем.

М. Татар напомиње, да је влада предложила једног писара за статистику у Привредном Одјељењу и вели, да је исти и потребан и користан ради уређења опште дужавне статистике.

Предсједник ставља на гласање партију 63., која се усваја по извјештају Финансијског Одбора.

Извјестилац Бошковић чита партију 64. која се прима по пројекту са измјенама и допунама одборовог извјештаја. Извјестилац чита партију 65. и 66., које се усвајају по пројекту.

Извјестилац чита партију 67.—Унапређење пољске привреде—коју Финансијски Одбор повећава са 33.800 круна.

Ј. Спасојевић слаже се са Одбором, али је у бојазни, да ће се имати за то кредита.

Извјестилац С. Вулећић се изјашњава да је сигуран да ће бити довољно кредита, ако се усвоје предлози Финансијског Одбора. Чуди се бојазни Спасојевићевеј односно његовој недошљедности јер је, вели, он у начелној дебати тврдио, да владом предложени приходи неће подбацити.

Ј. Спасојевић се објашњава са Вулећићем.

М. Мијушковић се у начелу слаже са одборовијем приједлогом, али напомиње, да је занемарена и слаба пажња поклоњена једној важној позицији, која заслужује општу и озбиљну пажњу, а то су Земљорадничке Задруге. Износи њихову задаћу, важност и утицај на привреду и привредника у Троједници, у Србији, и т. д.; вели, да су исти економски помоћу и препородиле друге напредне државе на предлаже, да се у овој позицији повећа кредит са 4—5.000 круна.

Извјестилац С. Вулећић начелно одобрава мисли М. Мијушковића; али напомиње, да се код нас нема појма о земљорадничким задругама, а док год се овај не добије тешко их је основати. Наводи као примјер већ основане задруге, које мјесто да набављају алате, добра прикладна грла стоке и разна сјемена, купују добивеним кредитом имања, која не могу никакo послужити на сврхе задруга, што значи да задругари задруге сматрају као просто спекулативна удружења. Вели, да је одбор предложено суму предвидио само за давање иницијативе у поучама тј. ову суму одређује као путнице иницијаторима односно агитаторима за оснивање задруга.

М. Мијушковић осврће се на Вулећићев говор и вели, да се са земљорадничким Задругама не може чекати док се поступно људи сирме за њих, већ треба наћи људе пропагаторе, који ће их стварати и изнијети народу њихов значај. за то мисли, да ће сума, коју је одбор искључиво за ову сврху одредио, бити веома мала. Остаје при томе да треба ту позицију попети до 5000 круна.

Р. Поповић слаже се са М. Мијушковићем, да се позиција за потпомагање земљорадничких задруга повећа бар са 5.000 круна, јер баш, вели, оно што је Вулећић истакао, да нашем сељаку нијесу пречишћени појмови о значењу те установе, захтијева, да се на пречишћавање тих појмова нешто више потроши, и то донде док се ти појмови пречисте, а онда ће сељак сам даље радити.

Даље Поповић указује на наше постојеће земљорадничке задруге и вели, да су се оне упустиле у спекулативне радове, те мјесто да набаве плугове и друге земљодјелске алате, почеле су отварати кредите за закупување непокретних добара, која не могу послужити на њихове сврхе за то, што баш немају појма о својим задругама, али треба им појмове разбирити, а то се не може без пара. Предлаже такође, да се повиси позиција, одређена као награда најбољим одгајивачима домаће стоке и произвођачима најбољих привредних производа, и ако се не би могло другаче а оно да се смањи друга која позиција, јер вели, предвиђена сума од 1000 круна ништава је да би се постигао њиме какав циљ.

Мило Татар улази у објашњење са Р. Поповићем, па вели, да је сума од 1000 круна предвиђена не на изложбе на којима би се давале награде оним пољопривредницима који су најбоље примјенивали агрономска правила и тиме произвели најбоље сировине или одгајили најбоља грла, већ се иде на то да се у домаћој раси стоке у опште учини побољшање исте природним путем—избором, јер се зна какви су се успјеси постигли укрштањем културним расама, па да би се то избјегло и у неколико времена нешто боље произвело—одгајило, одредиће се вријеме и мјесто где ће сељаци доћерати своју стоку, коју ће комисија прегледати, и она најбоља грла обиљежити која се имају оставити за приплод и као накнаду неку за то дати власницима одабраних грла; остала се грла имају кастрирати.

Слаже се са г. Мијушковићем односно земљорадничких задруга, али ипак држи, да није потребно на то 6.000 круна, већ да би за сада довољно било одредити пристојну плату нарочитом лицу, које би

радило искључиво на оснивању земљорадничких задруга.

Даље објашњава на што је предвиђена сума онолика на земљорадничке задруге

М. Дожић замјера извјесним говорима, који хоће да се штеди на пољопривреди и напомиње да има и других корисних пољопривредних грана и признаје да су заиста мале суме одређене, али је противан, да се оне повећавају од ових предложених већ из општег државног кредита.

М. Мијушковић објашњава да је мишљења г. Поповића и да се он са њим у томе потпуно сложио.

Предсједник ставља на гласање партију 67., која се усваја по пројекту са измјенама и допунама Финансијског Одбора.

Предсједник даје 10 минута одмора
Послије одмора.

Предсједник наставља прекинуту сједницу.

Извјестилац чита Раздио III., главу XVII. — Министарство Иностранних Дјела — партија 68., коју одбор код позиције 3. смањива за 2.400 круна укидањем мјеста једног секретара.

И. Капичић истиче многострани рад министра предсједника, који је уједно и министар правде и заступник министра иностранних дјела, па предлаже, да му се да додаток од 500 круна с обзиром на то, да му је укинутим додатком смањена плата, у чему је Капичић потпомогнут од 10 посланика.

М. Мијушковић напомиње, да у овој партији односно позицији не постоји министрове плате, јер министра иностр. дјела заступа нач. правде па се чуди приједлогу пона Капичића и како се може ту говорити и о каквом додатку.

Извјестилац С. Вулећић указује на кредите ванредне и накнадне за недовољно предвиђене трошкове као и на кредит за постављање чиновника из којих би се могла потпуни платити Министрова кад би било промјене у кабинету, а без те промјене тј. ако не би дошао да у мин. извањих послова буде министром неко који неће и који други портфељ има, онда на такав додаток не треба ни гроша придати.

Предсједник напомиње, да се кредит за непредвиђене трошкове не може на то употребити на основу закона о државном буџету.

Министар предсједник и заступник мин. спољних послова Др. Томановић противи се укидању једног секретара с обзиром на то, да је архива подручног му Министарства неуређена и да би на њој имао један чиновник посла читаву годину.

Извјестилац С. Вулећић вјерује, да је дотична архива неуређена али мисли, да то може уредити један секретар уз припомоћ осталог персонала у Министарству.

Министар предсј. Др. Томановић поново напомиње, да је овај други секретар веома потребан за уређење архиве.

Ф. Протић мисли, да би се мјесто секретара могао употребити за архиву један дијурниста.

Министар Пламенац истиче деликатност послова у дотичном Министарству и вели, да је ту потребно способно и указно лице.

Предсједник ставља на гласање партију 68., која се прима по пројекту.

Извјестилац чита партију 69., гдје одбор позицију 2. смањива за 720, кр. укидањем једног дијурниста.

Ј. Спасојевић напомиње, да имамо само један званични лист — „Глас Црногорца“, па је за то да га уређује лице, којему ће то бити искључиви посао, а могла би му се још повјерити и цензура.

Извјестилац С. Вулећић слаже се са Спасојевићевим мишљењем и дотиче се потребе једног прес—бироа особито сада, када је страна штампа неправично наперена противу нас и наше домовине; али напомиње, да је за то влада позвана да мисли, а кад је ова онако предложена, значи имала је у виду штедњу и друге неке обзире, које она зна, а у што одбор није хтио улазити.

Мин. предсједник Др. Томановић изјављује, да се може сложити са одборовом измјеном, а што се тиче уређивања „Гласа Црногорца“ мисли, да је то брига дотичног министра.

Предсједник ставља на гласање партију 79., која се прима по извјештају одборском.

Извјестилац Бошковић чита партију 70., коју одбор смањива за 620. кр.

Р. Поповић држи, да је неправилна пракса додати додаток секретару, већ ако овај заслужује бољу плату нек се унаприједи.

Извјестилац С. Вулећић истиче како секретар, о чијем се додатку говори, има посла са страним дипломатима акредитованим код нашег двора тј. они преко њега обично добијају усмене информације те с тога изложен већим трошковима, па му је за то овај додаток.

М. Мијушковић примјећава, да је овај додаток одређен за репрезентацију негдашњег главног секретара, кад није било у министарству начелника, да је ту тај додаток од тада остао. А ако остане овако како је у буџету, онда би овај додаток с платом секретара II класе изнио већу плату него што има секретар I кл.

Извјестилац С. Вулећић се поново изјашњава о овом додатку.

Предсједник ставља на гласање партију 79., која је примљена по пројекту.

Извјестилац Бошковић чита партију 71., која се прима по пројекту.

Извјестилац Бошковић чита партију 72., коју одбор смањива за 1000 круна.

Мин. предсједник Др. Томановић вели, да ће и предложена сума бити мала а камо ли да се још на њој чини уштеда, па је за то, да остане по пројекту, што Скупштина усваја.

Извјестилац Бошковић чита партију 73., која се прима по пројекту.

Извјестилац чита партију 74., коју одбор у позицији 5. смањива са 500 круна.

Ј. Спасојевић је мишљења, да би овај посао могао узети уредник „Гл. Црногорца“ и вели, да би на тај начин било и прихода.

Предсједник ставља на гласање партију 74., која се прима по извјештају, Фин. Одбора.

Извјестилац Бошковић чита — партију 75., 76., 77., 78., 79., које се примају по пројекту.

Извјестилац чита партију 80., Министар просвјете Пламенац напомиње, да би суму од 4.600 кр., коју су одбор и Скупштина уштедели на редовним помоћима требало додати позицији 2. ове партије, а то је ванредним трошковима.

Извјестилац С. Вулећић вели, да смо изјавили при претресу кредита за редовне помоћи да чинимо уштеду од 4.600 круна па да то пријеђе на диспозициони фонд; али ако овај без њих може добро би било да их влада остави за коју другу сврху.

Мин. предсједник Др. Томановић вели, да никако није могуће да ова сума не уђе с обзиром на неке догађаје, што су се збили пошто је буџет састављен. Тражи још 4000 круна горњима.

Извјестилац С. Вулећић држи да може остати диспозициони фонд онолики колики је предложио у пројекту буџета, а ако се јави потреба има се откуд надокнадити оно што би се потрошило ушљед ванредних случајева.

М. Дожић мисли, да кад с том сумом повећамо редовне трошкове диспозиционог фонда, није потреба повећавати позицију 2. исте партије, јер ако она не би довољна била, онда има начина доцније да се из општег кредита задовоље непредвиђени трошкови, о којима говори позиција 2., а по одобрењу Државног Савјета.

Мин. просвјете Пламенац вели, да је влада рачунала, да ће оно бити довољно, што је предвиђено, али како су се појавили извјесни догађаји који захтијевају издатака, то се никако не може бар без још 5.000 круна најмање.

Извјестилац С. Вулећић остаје при свом ранијем мишљењу и налази да не треба кредит диспозиционог фонда повећавати ни се једном паром.

Предсједник ставља на гласање партију 80., која се усваја тако да позиција 1. буде од 28.835, а позиција 2. од 25.000 круна.

Извјестилац Бошковић чита Гл. XVIII, партију 81., 82., и 83., које су примљене по пројекту.

Извјестилац чита Гл. XIX, партију 84., коју одбор смањује за 600 кр. По овом питању узели су ријеч: министар предсједник Др. Томановић, Р. Поповић, извјестилац С. Вулећић, министри Пламенац и Вукотић, послје чега је усвојен владин приједлог.

Извјестилац Бошковић чита партију 85., затим Главу XX., партију 86., 87. и 88., што је све примљено по пројекту.

Сједница је закључена у 7 сати послје подне, а друга је заказана за 8. ов. мјес. у 9 сати прије подне са дневним редом:

а) Одговори г. министра предсједника и заступника министра Иностранних Дјела:

1.) на питање Р. Поповића и М. Николића односно затварања пограничних житнијех пазара у Турској: у Пљевљима, Беранима и Скадру, и

2.) на интерпелацију Сава Вулећића односно Црних Земаља у Зети;

б.) Продужење претреса буџета у појединостима; и

в.) Одговори г. министра финансија на питања и интерпелације појединих посланика.

Секретар
Милутин Татар.

Предсједник
Лабуд Гојнић.

Она завјера нових српских патриота, којој није успио атентат са бомбама против наше Династије, пустила је у свијет злонамјерну измишљотину, да је у Бечу, приликом скорашње посјете Њ. Кр. В. Књаза Нашљедника Данила, утаначена тајна конвенција између Црне Горе и Аустро-Угарске, попут оне, коју је био утаначио пок. Краљ Милан.

Ову злонамјерну измишљотину објелоданио је у Брислу „Le Petit Bleu“ у једном свом допису из Беча дана 14. марта п. н. к., а загребачки „Србобран“ и мостарски „Народ“ ту измишљотину превели су из бриселског листа и објелоданили ју први већ 17., а други 18. марта п. н. к., дакле трећи односно четврти дан пошто је у Брислу свијета угледала, тако да је исти дан на Цетиње дошао и бриселски и ова два листа са том тенденциозном и опаком измишљотином!

Ову ревност загребачког и мостарског листа констатиром нека им буде на част... а проглашујемо бечки допис бриселског листа простом злонамјерном измишљотином.

Пред нама је у цјелини одговор италијанског министра спољних послова, г. Титонија на интерпелацију по питању балканских жељезница и реформа у Македонији. Ту је јасно нацртано становиште Италије у балканском питању опште. Г. Титони је изјавио, да је вазда његовао добре односе с Русијом, а сада да су остали изврши. За тим је нагласио, да на Балкану има мјеста за легитимне интересе свих образованих држава, али иприје свију морају имати мјеста интереси балканских држава. Италија се није противила аустројском пројекту кроз Новопазарски санџак, али не може допустити Аустрији жељезнички монопол на Балкану, него с разлогом захтијева, као што она гради жељезницу за своје интересе, да Италија и балканске државе могу такође градити жељезнице које су им најкорисније. Односно пруге дунавско-јадранске г. Титони је изјавио, да ће у њу бити знатно уложени италијански капитал, истакнувши Барско пристаниште као њен крајњи излазак на море (sbocco), „што Црна Гора с правом тражи“.

Сви балкански народи могу бити у овом моменту задовољни овим говором г. Титонија; у осталом, Италија није ни била никад против њихових природних и законитих тежња и интереса.

Римска „Трибуна“ најприје је донијела телеграфски извод нашег тумачења чл. 29-ог Берлинског Уговора, и поправила га овом нотом:

„Ово што говори „Глас Црногорца“ савршено је тачно. Док чл. 25. Берлинског Уговора уступа sic et simpliciter Аустро-Угарској право да гради путове војничке и трговинске у Новопазарском санџаку, подвргава право Црне Горе да гради путове и жељезнице по новодобивеном земљишту, превентивном споразуму са Аустријом. Ништа више него ово“.

Иза тога је „Трибуна“ донијела од ријечи до ријечи наше поменуто саопштење, па од своје стране наставља:

„Нама се чини, да је ово саопштење „Гласа Црногорца“ доста важно и да сваку сумњу уклања“.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Прилози за дјечију болницу. За подизање дјечије болнице за успомену Књажевића Стевана и Станислава привремени одбор примио је до сад ове прилоге:

Њих. Краљевска Висоцанска Књаз Госјодар и Књазиња Владарка кр. 5000.—
Високопреосвештени г. Митрополит Митрофан кр. 400.—
Г. Предсједник Мин. Савјета Д-р. Л. Томановић кр. 100.—
г. министар М. Маргиновић кр. 100.—
г. Л. Мијушковић кр. 100.—
г. М. Ђукановић кр. 100.—
г-ђица Мертваго кр. 150.—
Црногорска Банка кр. 500.—
г. Урош Марић кр. 100.—
г. Д-р С. Матановић кр. 100.—
г. протођакон Радичевић кр. 50.—
ордон. офис. г. Зимонић кр. 50.—
г-ђа Крилов кр. 40.—
г. министар Вукотић кр. 20.—
г-ђица Софија Поповић кр. 20.—
г. Јоко Перазић кр. 2.—

Тунел у Суторману. Велика тешкоћа која је сметала, да се што прије састави железничка пруга од Бара до Вир-Пазара, сад је уклоњена. У сриједу, 5. о. мј. довршен је тунел у Суторману, чијим пробијањем почело се у исто вријеме, кад су почеле и радње на подизању железничке пруге у Бару, те тако су сада сви изгледи, да ће овог лета та пруга моћи бити потпуно изграђена и саобраћају предата.

На депешу, којом је предсједник Барског Друштва г. Р. Паганини извијестио Њ. Кр. В. Господара о довршењу овог тунела, Њ. Кр. В. Господар благоизволио је одговорити овом депешом:

Њ. Екс. Р. Паганинију

предсједнику Барског Друштва

„Са задовољством дознајем за свршетак тунела у Суторману, чиме је свладана једна тешкоћа у огромном раду, који је у Мојој држави предузео талијански геније. Примите г. предсједниче, ви моје честитке и саопштите исте и господи инжењерима и ваљаним и одважним црногорским и талијанским радницима, који су са маром у томе раду судјеловали“.

Пожар у царско-руском посланству. У четвртак, 6. ов. мј., између 9 и 10 сати изјутра појавио се случајно пожар у једноме димњаку зграде олд. царско-руског посланства. Ватра је одмах угушена без икаквих штетних пошљедина. Царско-руски посланик г. П. Максимов и овијем путем захваљује свијема, који су на прву појаву ватре похитали, да се са највећом вољом нађу у помоћи при гашењу.

Корота. Званична корота за покојним Књажевићем Стеваном трајаће 6 недеља, а народна 15 дана.

ТЕЛЕГРАМИ

Биоград, 4. марта. Сви листови износе топло саучешће народа српског поводом смрти Књажевића Стевана.

Беч, 4. марта. Цар је мало назебао. У подне примио је у аудијенцију Књаза Фердинанда од Бугарске.

Биоград, 4. марта. Приликом претреса буџета министарства иностраних дјела у Скупштини изјавио је самосталац Љуба Стојановић, да су односи с Црном Гором неповољни. Као некад под Обреновићима, тако и сада кад се на пријестолу Србије налази зет Књаза Николе, постоји антагонизам али не између ова два народа, већ између њихових Владалачких Домова. Пашић је одговорио, да је политика Србије вјерна начелу: „Балкан балканским народима“ а односи су с Бугарском и Црном Гором добри и исправни, и ако нијесу тако топли, како би се могло жељети. Исто тако су пријатељски односи и с Румунијом, која је обећала да ће подржавати Србију у у питању Дунав-Јадранске жељезнице.

Петроград, 5. марта. Цар је промијенио смртну казну генерала Стење у десетогодишњу робију са искључењем из службе и губитком чина.

Потоње ноћи претресала је у Думи комисија за одбрану земље питање о грађењу флоте. Већина се изјаснила против давања срстава за грађење флоте, докле год се не реорганизира министарство мрнарице. Столипин и министар мрнарице настојали су, да се одмах гласа о том пројекту, али ушљед приговора опозиције гласање је одложено до сриједи.

Цариград, 5. марта. Порта се телеграфски обратила у Рим односно нашег владарника генерала Де Ђорџија.

Беч, 6. марта. Стање Царево је повољно. Кашаљ попушта и изгледи су да ће Цар брзо оздравити.

Рим, 6. марта. Цар и Царица њемачка са књазом Аугустом Вилхелмом и прицезом Викторијом Лјуизом долазе 12. о. мј. у Млетке, гдје ће их дочекати Краљ Виктор Емануел с министром Титонијем. У

Млечима задржаће се инкогнито два дана.

Петроград, 6. марта. Јутрос је био двобој између генерала Фока и Смирнова. Овај потоњи тешко је рањен.

Петроград, 6. марта. Комисија Думе за народну одбрану одбила је кредит, који је влада захтијевала за грађење флоте, све док се не преуреди министарство мрнарице.

Загреб, 7. марта. Кад се бан Раух шетао по вароши у пратњи одјелног предстојника Црквића и великог жупана Вучетића, гомила младих људи, која се мало по мало прикупљала, почела му је демонстрирати и хтјела га је доцније и штаповима напанути. Бан се склонио у апотеку, пред којом се затијем окупила велика свјетина. Полиција је настојала да свјетину рашћера, али је била дочекана камењем. Један је полицајац рањен. Кад је полиција свјетину ипак разагнала, бан је могао поћи у кућу једног свога пријатеља. За вријеме манифестација бацало се камењем из много кућа на полицију. Предузете се најстрожије мјере за одржање реда.

Цариград, 7. марта. Енглески амбасадор умро је.

Рим, 8. марта. Талијанска влада предложила је генерала де Робиланта за заповједника маћедонске жандармерије.

Атина, 9. марта. Цар Вилхелм долази на Крф 24. о. мј.

Софија, 9. марта. Књаз и Књагиња од Бугарске стигли су у Рушчук. Народ их је одушевљено дочекао.

Званични огласи

СТЈЕЧАЈ

Књ. Министарству Финансија и Грађевина потребан је један контрактуални чиновник.

Кандидат треба да има вишу финансијску спрему, да је показао практичну способност у царинској и пореској служби, и да познаје српски језик.

Ко би желио заузети ово мјесто, нека у што краћем року поднесе овом Министарству своју понуду са условима под којим би се и кад примио истог, и увјерења о својој теориској и практичној спреми.

Мјесто је скопчано с платом до шест хиљада (6000) круна на годину.

Број 219. Из Канцеларије Министарства Финансија и Грађевина, 22. фебруара 1908. Цетиње. 3,5

СТЕЧАЈ

У Одјељењу Народне Привреде Министарства Унутарашњих Дјела потребан је један дипломирани *шумар*; један практичар *млекар*, *йчелар* и *виноградар*.

Позивају се сви они, који би жељели на које од поменутих мјеста компетовати, да се пријаве Одјељењу Народне Привреде Министарства Унутарашњих Дјела до 1. априла ове године, и поднесу своја документа, од кога ће потребне услове примити.

Кандидати морају познавати српски језик.

П.Бр. 141. Из Одјељења Народне Привреде Министарства Унутарашњих Дјела, 4 фебруара 1908. год., на Цетињу. 3,3

ОБЈАВА

На дан 12 марта ове год., Одјељење за наплату државних дугова Књ. Министарства Финансија и Грађевина, држаће у 9 сати изјутра јавну лицитацију о арендању 14 рала земље оранице и косачице са припадајућим до исте пасиштем и

кућом за становање. Речена земља са припадајућим јој пасиштем састоји се из три комата, а налази се под Границом и Заграбљем — у близини вароши Цетиња.

Ко би желио узети под аренду поменути имовину или поједине дјелови од исте нека се на горе означене дан пријиви потписатој канцеларији ког ће се дана закључити уговор са понудиоцем највише цијене; разумије се, ако ова буде повољна за државу.

Услови уговора и обавјештења о арендању поменути имовине могу се добити у канцеларији Одјељења сваког дана прије и послје подне за вријеме канцеларијских часова.

Број 21. Из канцеларије Одјељења за наплату државних дугова 27. фебруара 1908. Цетиње 2,2

ОБЈАВА

На дан 12. марта ове године, Одјељење за наплату државних дугова Књ. Министарства Финансија и Грађевина, држаће у 9 сати изјутра јавну лицитацију о арендању 30 рала земље косачице, која се састоји из једног комата, а налази се у оградни код државне штале под Заграбљем у близини вароши Цетиња.

Ко би желио узети под аренду речену непокретност нека се на горе означени дан пријави потписатој канцеларији ког ће се дана закључити уговор са понудиоцем највише цијене; разумије се ако ова буде повољна за државу.

Лицитанти треба да полаже, било у готову новцу било у картама од вредности кауцију од 500 круна.

Број 22. Из канцеларије Одјељења за наплату државних дугова 27. фебруара 1908. Цетиње. 2,2

Службени огласи

ОГЛАС — На основу решења Књ. Обласног Суда у Никшићу, од 14. јануара 1908. год. број 1946. ех 1907. IV. 1904. 535. овим се износи на јавну продају доље описане непокретности официра Рада Радовића из Никшића, које су процијењене круна 11.264/63 паре.

Продаја ће се извршити у канцеларију потписатог Суда. За продају одређују се три рока, први 26. марта, 26. априла и 26. августа 1908. г. у три сата послје подна.

На првом року непокретност неће се продати испод процијењене вриједности на другом хоће и ниже али не испод $\frac{2}{3}$ процијењене вриједности, а на трећем року уступиће се понудиоцу највише цијене.

Сваки лицитант дужан је положити јемство од 10% процијењене вриједности непокретности.

Позивљу се сви они, те имају на непокретностима какво право реално, дужникови повјериоци, и они који имају право пречње купње, да се пријаве прије преве продаје.

Опис непокретности:

1) Кућа у новој вароши на једном боју у добром стању, у улици без имена (која води к Петровој Цркви) под №. 38 40 и 43, дугачка 26/75 цм широка 10 метара, са простором од 4 одјељења.

Прво одјељење састоји се из једне бутиге од 5 м. 11 цм. дужине 4.67 цм. ширине, камара с налицја од 5/20 цм. дужине, 3/94 цм. ширине, и два портика, један од 4/25 цм. дужине, 2/15 цм. ширине, други 4/98 цм. дужине, 2/15 цм. ширине;

Друго одјељење из једне бутиге од 5/24 цм. дужине, 4/36 цм. ширине, камара с налицја од 4/21 цм. дужине 3/11 цм. ширине и портика од 4/10 цм. дужине 2/15 ширине.

Треће одјељење бутига од 6/15 цм. дужине, 4/55 цм. ширине, камара с налицја 4/30 дужине, 3/35 ширине, портик 4/17 дужине, 3/15 ширине и

Четврто одјељење од 6/27 дужине, 4/30 ширине, камара с налицја 4/20 дужине, 4/40 ширине, 2/12 ширине.

Уз кућу од башче налази се кухина са шталом скопчата у обичном стању, у дужину од 20 мет. 50 цм. са 4/50 висине.

Ова кућа има право власништва, у непрокрченој улици, која води к пазаришту на 27 мет. 75 цм. као и друго право на врху земљишта које ужива кућа од 820 □ метара.

Кућа и башта граниче: од истока улица непросјечена и башча браће Чопића, запада кућа и башча пок. Сима Илића, сјевера земља Митра Никовића, југа улица која води к Петровој цркви; горе именовано процијењено је круна 9464/63 п.

2) 6 рала земље на бистрицу граниче: од истока земља Риста Самарића, запада земља Митра Пекића и пок. Мира Јовановића, сјевера пут поврх бистрице и југа земља Јанка Кривокапића; процијењено је рало круна 140, што чине круна 840.

3) 3 $\frac{1}{4}$ земље у „Рудо-поље под границама“ од истока земља Шпира Филиповића, запада пут Рубешки, сјевера земља браће Чопића, и југа земља М. Ђурашковића процијењено рало круна 120 што чини круна 320 и

4) 4 рала земље више пазаришта граниче: од истока земља Мирка Јелића, запада земља Трипка Радовића, сјевера жупски стари пут, и југа земља Милице Лабудове, процијењено рало круна 160 што чини круна 640.

Број 129 ех 1908—155—1904.

Никшић, 26. фебруар 1908. г.

Р. 537.

бр. 116. 1,1

Општински Суд

Судија, М. В. Мијушковић

ОГЛАС. На основу ријешења Књ. Обл. Суда у Никшићу од 15 фебруара 1908. год. Број 162ех1908 IV. 1906—408:

Овим се износи на јавну продају доље описана непокретност Ника И. Мартиновића из Никшића ко је процијењена круна 1577.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог Општинског Суда;

За продају одређују се три рока и то 1. априла, 1. маја, и 1. септембра ове 1908 год. у три сата пред подне.

На првом року непокретност неће се продати испод процијењене вредности а на другом хоће и ниже али не испод $\frac{2}{3}$ процијењене вриједности а на трећем року уступиће се понудиоцу највише цијене.

Сваки лицитант дужан је положити јемство од 10% од процијење вредности непокретности.—

Позивљу се сви они, који имају права купње, да се пријаве суду прије почетка прве продаје.

Опис непокретности:

1.) Једна кућа једнобојна у Новој Вароши, налази се у улици која води к манастиру, дугачка је 10/20 цен., широка је 8/25 цен., висока је 4 метра, процијењена је круна 1577.

Граничи: од истока са башчом Ника И. Мартиновића, југа главном улицом, која води к манастиру, сјевера исто башчом Ника И. Мартиновића и запада са кућом, коју намјерева Мило Мартиновић и исти Нико градити уз исту.

Број 131—111—1908.

Никшић, 26 фебруара 1908. г.

Р. 216.

бр. 117. 1,1

Општински Суд,

судија М. В. Мијушковић.

Приватни огласи

КУПУЈЕМ сваковрсне поштанске марке; цијене повољне.

J. Neupauer

Р. 11, бр. 346, 19,20 B. Sikloš—(Hongrie).

Илија М. Павићевић од идућег Ђурђевадне има на расположење неколико соба, које издава под офит, а исте постоје у Миркову Варош на кантуну од „Балшића улице“.

Подгорница, 4. Марта 1908. год.

Р. 31, Бр. 111, 1,3

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Немила смрт уграбила нам је из загрљаја и петог сина, односно брата

Луку Ш. Милошевића

машиниста Књ. Цр. Државне Штампариие.

5. ов. мјесеца у најбољим годинама у 28-ој год. живота, послје дугог и тешког боловања, — те нам тиме причини неизљечиву рану за навјек.

Јављајући ову по нас тужну вијест свима и свакоме, ми се топло из дубине душе захваљамо: пријатељима и познаницима из Бајица, вар. Цетиња, Груде, као и браћи Доњокрајцима, који у великом броју дођоше покојника ожалише и до вјечне куће испратише.

Нарочиту захвалност дугујемо: г. г. докторима: Матановићу и Огњеновићу, који се својски заузимаше да покојника отргну од смрти; особљу Државне Штампариие, војним музикантима као и г. попу Марку Мартиновићу на извршеном опијелу.

Цетиње, 7. марта 1908.

Ожаловљени: отац: **Шуњо**; мајка **Јоке**; брат, **Мило**; сестре: **Стане**, **Јовс**, **Горде**, **Анђе** и остала Радбина Милошевић.

Р. 137, Бр. 118, 1,1